

Hudební prvky v DV

-hudba „promlouvá“ prostřednictvím svých **výrazových prostředků**—melodie,rytmus,tempo,dynamika
-„H“ může suggestivně působit: buď směřuje k útlumu /viz.relaxace/,nebo probouzí aktivitu/viz.bubny,obřady

-může **regulovat psychické procesy**:vyvolává katarzi,uvolňuje napětí,vyvolává asociace,pozitivně ovlivňuje tvořivost,osobnost posluchače,vytváří vhodné klima pro tvorbu,obohacuje fantazii,má terapeutické účinky.Vyvolává další hudební i mimohudební představy.

-nesmíme zapomínat na silné emocionální působení hudby,na její estetický účinek!

-umí uvést posluchače do svérázného světa,navodit stav „vytržení“

-hodnotná hudba nabízí nekonečnou řadu zážitků.Nesmíme se však spokojit s jediným poslechem!teprve další a další poslechy otevírají nové a nové motivy,zážitky,vnímání

Hudba jako kulisa.

-člověk je zahlcen hudbou –viz.obchodní centra.

Hudba v dramatické výchově.

-Cílem DV je hluboce a vědomě vnímat hudbu,vědět o ní něco navíc

víc/doba,...,skladatel,nástroje,texty,../,je nutné vědomě vybírat hudbu,styl,..

-hudbu můžeme aktivně provozovat – „živá hudba“, nebo poslouchat – „reprodukováná“

-sleduj hudbu k filmům, divadelním představením.Uvědomíš si její sílu,účinek.Hudba často převyšuje text.

-hudba může vytvořit nečekaný obrat v ději,předeslat ho,dopovědět,uvést,komentovat..

-nezapomeň na prostředí,kde hudbu posloucháš!!

-k hudbě patří i zvuky,šramoty,šumy,..Ty můžeme hledat okolo sebe, v místnosti

Síla hudby.

-hudba vyvolává asociace,nutno počítat,že u každého jiné!

-„personifikace“hudebních nástrojů –jaký to je člověk,jakého stáří,vlastností

-nezapomínej na lidovou hudbu!!!na lidové tance –mají v sobě kus dramatického,výrazné role

„kluků“ x „dívek“,výrazné sociální a společenské role

VÝBĚR hudby:-je třeba věnovat tomu velkou pozornost!

-nebojte se využít jakoukoli hudbu, která poslouží vašemu záměru:od klasické,moderní,lidové,přes kýč,dechovku,..Vždy je třeba vědět PROČ.

-doporučuji seznámit se např.hudbou skupiny Stromboli /zhudebnila nonsensové texty

Ch.Morgensterna,/Jiřího Stivína,skupiny Jablkoň,Spirituál kvintetu, souborem Musice Bohemica

-PAUZA

– má neuvěřitelnou sílu,když přijde na správném místě, ve správné chvíli a má správnou délku! Jen „naplněná“ pauza má takový účinek!!!

Např.E.F.Burian rozlišoval asi 18druhů pauz!!!mluvil o „hře pauz“ –pauza očekávající,těšící se,děsivá,..

RYTMUS

-jeden z nejúčinnějších,nejvýraznějších a nejdůležitějších výrazových prostředků hudby

-„R“ nemusí souviset jen s hudbou!Vše v našem životě má svůj rytmus! –život vůbec,náš pracovní den,neděle,předvánoční čas,prázdniny,zima,léto,..

-„R“ lze prožívat pouze aktivně,nechat se jím celí prostoupit“, jinak stojíš „mimo“ –vzpomeň si na obřady kolem ohně.Rytmus se „usadí“někde v těle – zrychlí dech,vyvolá napětí,ale i uvolnění

V rytmu se odráží povaha lidí, jejich temperament /viz. Hudba - Stivínovy „Temperamenty“/

Umělecký přednes

-rozlišuj pojmy „reprodukce“ a „interpretace“

-**reprodukce**=pouhé převedení literárního textu do mluveného jazyka,neklade si umělecké cíle,nezaujímá žádné stanovisko, žádný názor na text.Cílem je pouze kultivovaná zvuková realizace textů jak uměleckých,tak neuměleckých.Člověk vhodně a účelně využívá zvukových prostředků mluvené řeči-tempo,síla,melodie,...

-**umělecký přednes**=hlasová realizace literárního textu s uměleckým záměrem.promítá se do něj osobitý výklad textu přednašečem,jeho názor na text,jeho vztah k životu,ke skutečnosti.Promítá se tu **osobnost přednašeče**/jeho zkušenosti životní,čtenářské,temperament,..../jeho mimika,gotika,pohyby..zvolené případné rekvizity,hudba,světlo.

Umělecký přednes je „osobitým,tvůrčím výkladem textu“

-**výklad textu=interpretace**.Vychází z poznání literární předlohy ve všech **souvislostech vnějších** /život autora,společ.okolnosti,..../i **vnitřních**/rozkrýtí jednotlivých částí textu,jejich významů,rozkrýtí formy – viz.práce na vašich maturitních výstupech,výstupy s maskou,loutkami,...Vrcholnou fází práce na textu je vystoupení před diváky,posluchači. Tedy přednašeč analyzuje text,objasňuje si smysl textu a hledá způsoby,jak text tvořivým způsobem zprostředkuje posluchači

-**VÝBĚR textu**.Jde o nejdůležitější fázi práce na výkonu – cca 60% práce!!!!

-přednašeč musí s textem „**vnitřně souznět**“,musí text „vzít za svůj“

-nezapomínej i na objektivní,vnější souvislost,tedy místo a charakter vystoupení,kdo bude posluchačem – přednášíš dětem,či maturitní komisi,na oslavách školy,...

Analýza obsahu a formy textu jako základní předpoklad interpretace:

1) první přečtení=“první dojem“

-postupně se při dalších čteních **rozkrývá „význam“**,”**smysl**“,

2) hledá se odpověď **na otázky „O čem?“**,”**Jaká je hlavní myšlenka?“**

3) je třeba určit základní náladu textu,převládající „pocit“,najít si „**klíčová slova**“=nejdůležitější-ta právě pomohou „rozklíčovat“přednašeči text a jeho „zákoutí“

4) je třeba si uvědomit dobu,kdy text vznikl –umělecký směr,dobu,v jakém životním rozpoložení autor text napsal

5) co nejvíc **poznat literární žánr**,formu/sonet,villonská balada,lyrická poezie,..../vědět,co taková forma obnáší

Toto vše vyžaduje dlouhodobější práci na textu.Dokonalé pamětní zvládnutí,jeho „uležení“-to je nutným a očekávaným předpokladem kvalitní interpretace.

-moderní poezie je velmi těžká na interpretaci –často chybí interpunkce,je tu však větší prostor pro fantazii,osobitý výklad

-próza má jiné zákonitosti než poezie

-vyprávění v 1.os.=tzv.“**ich forma**“/osobní tón,subjektivní výrazmjde o vyprávění „někoho“/

-vyprávění ve 3.os.=tzv.“**er forma**“/vyprávění o něčem/

-rolišuj řeč postav, autorskou řeč

TRÉMA-lze ji omezovat dostatečně dlouhou přípravou,“vnitřním důvodem k vystoupení“,vědomím, že **v centru pozornosti nejsem „já“, ale „sdělení,text“**

Něco navíc pro zvědavce

-**Mimojazykové prostředky**: pohyb,mimika,gesta,postoj,kostým,rekvizita,scéna,zvuk,prostředí...**VŠE** musí být podřízené slovu,má **podtrhovat SMYSL sdělení, ne ho narušovat!!!**

-**Vztah interpreta k posluchači** –kontakt-očima,hlasem,silou hlasu –snaha „vtáhnout“ posluchače do textu,přenést na něj své soustředění. Interpret musí být textem **PROSTOUPEN**.Musí si text už,,přinést s sebou“na scénu/může tu už být,nebo se vynořit ze tmy,nebo hlučně vstoupit,nebo sedět při svíčke,při hudbě.....zkrátka:**VŠE JE DOVOLENO**, ale musím **vědět „PROČ“**,musí to být výsledek mého hledání, mých úvah o textu...

Úkol do 23.3. 17:30

Najděte části filmu/divadelního představení/seriálu či jiného podobného díla, kde hudba působí:

- 1) K vyburcování atmosféry, jejímu rozohnění
- 2) Jde do protikladu s tím, co se v ději odehrává
- 3) Jako předzvěst toho, co se poté stane - ještě to nevíme.